

Наукові перспективи
Видавнича група

В своїй хаті
своя й правда,
І сила, і воля.

Т. Шевченко

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО", СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА",
СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА", СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Підготовлено у співпраці з
Українською школою
архетипіки

Випуск 5(35)

2023

*Громадська наукова організація
«Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління»*

Громадська організація «Асоціація науковців України»

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 5(35) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization
"Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration"*

Public Organization "Association of Scientists of Ukraine"

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 5(35) 2023

Kiev – 2023

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35))

Наукові перспективи: журнал. 2023. № 5(35) 2023. С.883

Містить матеріали XIV Міжнародного теоретико-методологічного семінару та XI міжнародного конкурсу молодих науковців за темою: "Архетипіка і публічне управління"

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р. № 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки: державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 26.05.2023, № 13/5-23)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор президії громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління». Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, проректор Національного авіаційного університету, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Федоренко Владислав Леонідович — доктор юридичних наук, професор, DgHb - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, Заступник директора - завідувач Київського відділення Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса» (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Держаного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Шашіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна);

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія);

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Носирєв Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна);

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна);

Пархоменко-Куцевіл Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юрївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна);

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Шаповалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна);

Якимчук Аліна Юрївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);

Яковичька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

© автори статей, 2023

© Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління», 2023

© Громадська організація «Асоціація науковців України», 2023

© Видавничу група «Наукові перспективи», 2023

ЗМІСТІ

СЕРІЯ «Державне управління»

- Бельська Т.В., Лашкіна М.Г.** 16
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ДИСКУРС ФАКТОРУ КОНВЕРГЕНЦІЇ СУЧАСНОГО ПОСТМОДЕРНОГО СВІТУ: ВІДОБРАЖЕННЯ У ПУБЛІЧНОМУ КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ
- Гавкалова Н.Л., Гордієнко Л.Ю.** 32
МАСОВА ДЕЛІНКВЕНТНА ПОВЕДІНКА ЯК ПЕРЕШКОДА НА ШЛЯХУ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
- Голованова Н.В.** 49
«SLOW LIFE» і «DIE-IN» ЯК ЯВИЩА АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ У ПЕРІОДИ ІСТОРИЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ
- Новаченко Т.В., Сурай І.Г.** 65
АВТОРИТАРНИЙ ТИП ОСОБИСТОСТІ: ЗЛОЧИННА ВЧИНКОВІСТЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ
- Олійник Н.В.** 75
АРХЕТИПНА ПРИРОДА ДЕЛІНКВЕНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ ТА ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЇЇ ПРОЯВИ
- Солнишкіна А.А.** 95
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ГЕНОЦИДУ
- Юшин С.О.** 107
АРХЕТИПКА СВІДОМОГО ТА НЕСВІДОМОГО УНИКАННЯ ДЕЛІНКВЕНТОМ ЧИННОЇ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ЦИВІЛЬНІ ТА ВОЄННІ АСПЕКТИ
- Halynska A.V. Zhao Bingxu** 121
CONFLICT PRINCIPLE AND PSYCHOLOGY OF MANAGEMENT SPORTS STADIUM IN CHINA

- Акімова Л.М., Акімов О.О.** 133
ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, СУДДІВ, ЮРИСТІВ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УКРАЇНІ
- Гиренко Л.А.** 144
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: МІЖНАРОДНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТИ
- Денисюк Л.М.** 159
ЗАСТОСУВАННЯ СИНТЕЗУ ЦИКЛУ ШУХАРТА-ДЕМІНГА І ФІЛОСОФІЇ КАЙДЗЕН В ЯКОСТІ МОДЕЛІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОЦЕСУ ПОЛІПШЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ В ОСОБЛИВОСТЯХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ АГРОПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ
- Дзюба Т.В.** 171
АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ: ДОСВІД ТА ВИКЛИКИ
- Єманов В.В.** 182
ІННОВАЦІЙНІ АНТИКОРУПЦІЙНІ СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМІВ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ
- Іванов А.В.** 194
РОЛЬ ЦЕНТРІВ ЗАЙНЯТОСТІ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН
- Лукашевський Ю.О.** 206
УЧАСТЬ МЕШКАНЦІВ В УПРАВЛІННІ МІСТОМ. ДОСВІД ЛЬВОВА ВІД ЗАСНУВАНУВАННЯ МІСТА ДО 1939 РОКУ.
- Лукашук Л.С.** 217
НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УКРАЇНИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

- Прокопенко Н.І., Лазарева А.О., Мунтян Л.Я.** 228
РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У ВОЄННИЙ ПЕРІОД
- Пшенична Т.В.** 242
ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА МУНІЦИПАЛІТЕТІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ
- Скорик Г.І., Станько Л.І.** 259
ПРОБЛЕМИ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ В УКРАЇНІ
- Стороженко Л.Г.** 275
НЕТОКРАТИЧНІ ПІДХОДИ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ
- Струбицький Р.П.** 288
МЕТОДИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СПОРІДНЕНИХ МЕДІА-РЕСУРСІВ ТА ДЖЕРЕЛ ВПЛИВУ
- Хватова О.Г.** 300
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОСВІТИ: РОЗУМІННЯ ОСНОВНИХ МЕХАНІЗМІВ І ПРИНЦИПІВ
- Цигилик Н.В., Чурсінов О.А.** 312
ВИКОРИСТАННЯ ВПЛИВУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МОТИВАЦІЮ ПЕРСОНАЛУ У РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

СЕРІЯ «Економіка»

- Вичівський П.П., Маланюк Т.З., Орлова В.В., Коретчук Я.В.** 326
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
- Герасименко Ю.С., Велієва В.О.** 338
ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

- Домашенко С.В., Морозов Д.М., Пугачов В.М.** 349
СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ
- Дубель М.В., Рязанов М.Р.** 361
ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Зварич І.Т., Зварич О.І., Дмитришин Л.І.** 372
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ
- Клімова І.О., Архипова Т.В., Тарасов І.Ю.** 386
МАРКЕТИНГ ТА БРЕНДИНГ РЕГІОНІВ
- Люта Д.А., Товстоп'ятко Ф.Ф., Парій С.Б.** 402
ПОХОДИ ВИХІДНОГО ДНЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ
- Мамчур О.І., Ванда І.В.** 414
МІСЦЕ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ
- Михайловина С.О., Кучеренко Т.Є., Матрос О.М., Андрусак В.М.** 428
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРУЧКИ ЗА МСФЗ 15 «ДОХІД ВІД ДОГОВОРІВ З КЛІЄНТАМИ»
- Параниця Н.В., Гордієнко Т.В., Судак В.О.** 444
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ОБЛІКУ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- Радченко Г.А., Казанська О.О., Соколова М.Р.** 453
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
- Рахматілласєва К.Б., Пуртов В.Ф.** 462
ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Смолич Д.В. 474
СУТНІСТЬ ТА ВІДМІННІ ОЗНАКИ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ (BSOS) В СИСТЕМІ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (NGO)

Хоманська М.Р., Яремко І.І. 486
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК АКТУАЛЬНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

Чечетова Н.Ф., Тарнавський А.М., Колубай Я.С. 498
ДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ КООПЕРАТИВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Чубарь О.Г., Гапак Н.М., Бойко Я.М., Червак О.Ю. 512
РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ НА ЗАКАРПАТТЯ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ: ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ТА ГАЛУЗЕВИЙ ЗРІЗИ

СЕРІЯ «Право»

Анісімов Н.С., Барінова Д.О., Зуб К.Р. 526
ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРАВА В УКРАЇНІ ТА САУДІВСЬКІЙ АРАБІЇ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Богів Я.С. 545
СТАНОВЛЕННЯ ВИБОРНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Вейц А.М. 554
ХАРАКТЕРИСТИКА СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ АБО ТАКОЇ, ЯКА ЗДІЙСНЮЄ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНУ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ, ЯКА ВЧИНЯЄ КІБЕРЗЛОЧИН

Гаран О.В. 566
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Грібов М.Л., Шендрик В.В. 580
ВИКОРИСТАННЯ ЗАВІДОМО НЕПРАВДИВИХ ВІДОМОСТЕЙ УЧАСНИКАМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

- Дараган В.В., Шендрик Ю.В.** 594
*СТАН НАУКОВИХ РОЗРОБОК З ПИТАНЬ ВИКОРИСТАННЯ
КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС
РОЗКРИТТЯ УМИСНИХ ВБИВСТВ*
- Кириченко О.В., Крищенко А.Є.** 608
*ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ
ТА ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЩОДО
ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З НЕЗАКОННИМ
ВІДТВОРЕННЯМ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ
ПРОГРАМ*
- Крушинський С.А., Захарчук В.М.** 619
*СПЕЦІАЛЬНИЙ СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУ-
ШЕННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ*
- Носенко О.В., Таран В.О.** 628
*ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ ЯК ЗАСІБ
ВПЛИВУ НА СВІДОМІСТЬ СОЦІУМУ*
- Обшалов С.В., Санакоєв Д.Б.** 641
*ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПІДРОЗДІЛІВ КІБЕРПОЛІЦІЇ
З ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА
ГРОМАДСЬКІСТЮ У ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У
СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ*
- Панова О.О., Поліщук Д.О.** 653
*ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ
СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОКУРАТУРИ У ВІЙСЬКОВІЙ ТА
ОБОРОННІЙ СФЕРІ*
- Пасічник Я.О., Стрельченко О.Г.** 662
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВНУТРІШНЬО
ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ*

- Плугатир М.В., Мартиненко Д.Б.** 673
*ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ВИКОНАННЯ ПОСТАНОВ
У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ*
- Половченя А.Б.** 682
*АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРІШЕННЯ
СУДОВИХ СПОРІВ МАЙНОВОГО ХАРАКТЕРУ*
- Рідкобород Ю.В., Мелаш А.С.** 690
*РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ*
- Розум С.Ю., Левченко В.О.** 701
*ЮРИДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ
ЗАВДАНИХ ФІЗИЧНИМ ОСОБАМ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ*
- Сорока Є.Є., Осадча А.С.** 709
*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ*
- Ханькевич А.М.** 721
*ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІЛР МОДЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ВНУТРІШНІЙ БЕЗПЕКОВИЙ СЕКТОР ДЕРЖАВИ – З ЧОГО
ПОЧИНАТИ?*

СЕРІЯ «Психологія»

- Overchuk V.A., Taran A.A.** 729
*PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF ACADEMIC
PROCRASTINATION OF HIGHER EDUCATION STUDENTS*
- Seidova Shalala Itizam gizi** 739
*CHARACTERISTICS OF APPLIED COMPUTER TECHNOLOGIES IN
PRIMARY SCHOOL*

- Гапоненко Л.О., Тріпак М.М., Федорчук В.М., Чаркіна О.А.** 749
ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЕМОЦІЙНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ
- Дорожко І.І., Малихіна О.Є., Туріщева Л.В.** 764
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Караджи О.С.** 776
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МОЛОДИХ МАТЕРІВ
- Кернас А.В., Панченко В.О.** 788
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ОСОБИСТОСТНИХ ФАКТОРІВ НА СПРЯМОВАНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
- Куліченко В.В.** 800
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ
- Кучманич І.М.** 814
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ КОМПОНЕНТИ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ У СИБЛІНГОВІЙ ПІДСИСТЕМІ
- Мазур О.В., Ткаченко І.В., Чепурна В.О.** 825
ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ
- Марциняк-Дорош О.М., Васильєва О.А., Слободяник В.І., Березяк К.М., Пасько К.М.** 835
ПСИХІЧНА ТРАВМАТИЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ
- Опанасенко Л.А., Захарова Л.Г.** 846
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗБУДОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ

Погоріленко А.В.

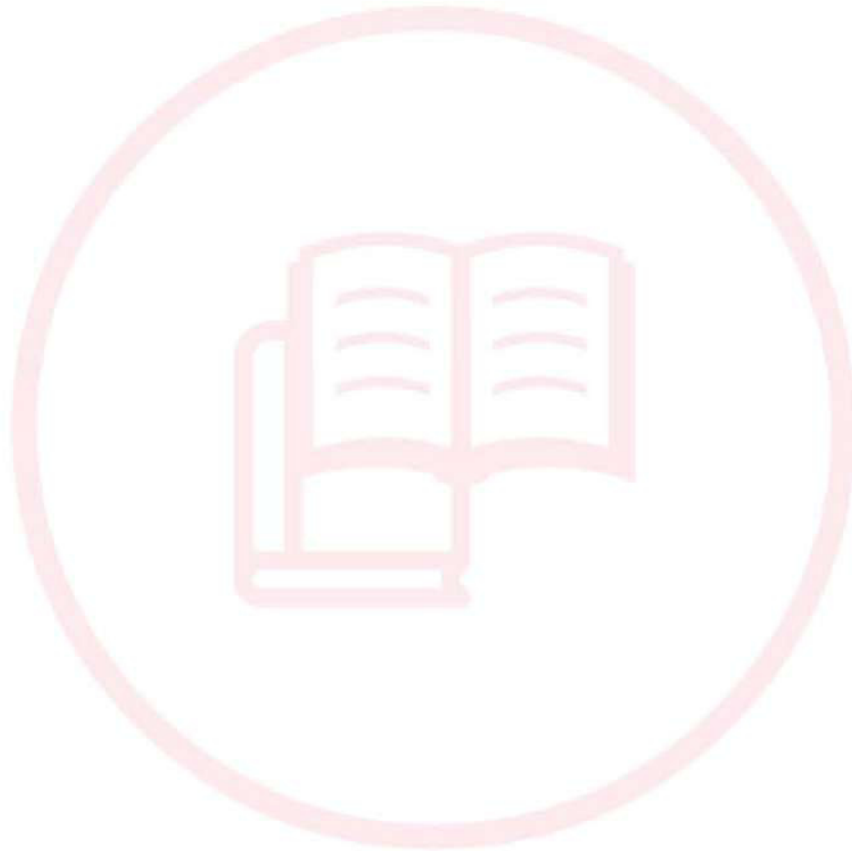
*ГУМАНІСТИЧНІ ІДЕЇ В ЗАКОНОДАВСТВІ: ІСТОРИЧНИЙ
ГЕНЕЗИС ТА СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ*

859

Скляренко С.Р.

*МЕДИТАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРАКТИКА РОБОТИ З
ДУХОМ*

872

УДК 351

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5\(35\)-133-143](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-5(35)-133-143)

Акімова Людмила Миколаївна доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри трудових ресурсів і підприємництва, Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

Акімов Олександр Олексійович доктор наук з державного управління, доцент, Заслужений економіст України, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування, Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ СЕРЕД ПРЕДСТАВНИКІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ, СУДДІВ, ЮРИСТІВ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. Автором досліджено що, Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) є органом, до якого громадяни України можуть звернутися зі скаргами на порушення їх прав та свобод, передбачених Європейською конвенцією про захист прав людини. Рішення ЄСПЛ мають обов'язковий характер для держав-учасниць Конвенції, у тому числі для України. Підкреслено, що для підвищення правової свідомості в Україні необхідно проводити освітній процес, спрямований на роз'яснення принципів та цінностей, закріплених у Європейській конвенції про захист прав людини. Це можна здійснювати шляхом організації семінарів, тренінгів та навчальних програм для представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості. Також важливо включити вивчення міжнародного права та стандартів прав людини у програми юридичної освіти. З'ясовано, що важливо активно залучати громадськість до питань виконання рішень ЄСПЛ. Громадські організації, правозахисні центри та активісти мають виступати на захист прав і свобод громадян і вимагати виконання рішень ЄСПЛ. Це може здійснюватися через моніторинг виконання рішень, публікацію звітів та звернень до відповідних органів влади. Зазначено, що врахування цих аспектів сприятиме подальшому розвитку правової свідомості та культури виконання рішень Європейського суду з прав людини серед представників державних

органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні. Визначено, що громадськість також відіграє важливу роль у підтримці правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ. Активна громадськість, правозахисні організації та незалежні ЗМІ можуть виконувати функцію контролю за виконанням рішень ЄСПЛ. Вони можуть інформувати громадськість про рішення суду, їх важливість і наслідки, а також стежити за процесом виконання рішень і висувати вимоги до відповідних державних органів. Це сприятиме підвищенню громадського тиску на державні органи та стимулюванню їх до виконання рішень ЄСПЛ. Врахування цих аспектів сприятиме подальшому розвитку правової свідомості та культури виконання рішень Європейського суду з прав людини серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні.

Ключові слова: Європейський суд з прав людини, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та протоколи до неї, рішення Європейського суду з прав людини, права людини, механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини, контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини, представники державних органів влади, судді, юристи, громадськість.

Akimova Liudmyla Mykolaivna Doctor of Sciences in Public Administration, professor, Honored Education Worker of Ukraine, Professor of the Department of Labor Resources and Entrepreneurship, National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, <https://orcid.org/0000-0002-2747-2775>

Akimov Oleksandr Oleksiyovych Doctor of Sciences in Public Administration, Associate professor, Honored Economist of Ukraine, Professor of the Department of Healthcare Management and Public Administration, Shupyk National Healthcare University of Ukraine, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-9557-2276>

LEGAL AWARENESS AND CULTURE OF ENFORCEMENT OF DECISIONS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS AMONG REPRESENTATIVES OF STATE AUTHORITIES, JUDGES, LAWYERS AND THE PUBLIC IN UKRAINE

Abstract. The author has researched that the European Court of Human Rights (hereinafter – ECtHR) is a body to which citizens of Ukraine can appeal with complaints about violations of their rights and freedoms provided for by the European Convention on the Protection of Human Rights. Decisions of the ECtHR are binding on the states that are parties to the Convention, including Ukraine. It is

emphasized that in order to increase legal awareness in Ukraine, it is necessary to conduct an educational process aimed at clarifying the principles and values enshrined in the European Convention on the Protection of Human Rights. This can be done by organizing seminars, trainings and educational programs for representatives of state authorities, judges, lawyers and the public. It is also important to include the study of international law and human rights standards in legal education programs. It was found out that it is important to actively involve the public in the implementation of ECtHR decisions. Non-governmental organizations, human rights centers and activists should defend the rights and freedoms of citizens and demand the implementation of ECtHR decisions. This can be done through monitoring the implementation of decisions, publishing reports and appeals to the relevant authorities. It is noted that taking into account these aspects will contribute to the further development of legal awareness and the culture of the implementation of decisions of the European Court of Human Rights among representatives of state authorities, judges, lawyers and the public in Ukraine. It is determined that the public also plays an important role in supporting legal awareness and the culture of the implementation of decisions ECtHR. An active public, human rights organizations and independent media can perform the function of monitoring the implementation of ECtHR decisions. They can inform the public about court decisions, their importance and consequences, as well as monitor the process of implementing decisions and make demands to the relevant state bodies. This will help increase public pressure on state bodies and encourage them to implement ECtHR decisions. Taking into account these aspects will contribute to the further development of legal awareness and the culture of implementation of decisions of the European Court of Human Rights among representatives of state authorities, judges, lawyers and the public in Ukraine.

Keywords. The European Court of Human Rights, The Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and protocols thereto, decisions of the European Court of Human Rights, human rights, the mechanism of execution of decisions of the European Court of Human Rights, control over the implementation of decisions of the European Court of Human Rights, representatives of state authorities, judges, lawyers, the public.

Постановка проблеми. Проблема полягає в недостатній правовій свідомості та культурі виконання рішень Європейського суду з прав людини серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні. Це може мати негативний вплив на дотримання прав людини, принципів правової держави та виконання цих рішень.

Недостатня правова свідомість означає, що представники державних органів влади, судді, юристи та громадськість можуть не розуміти важливості

та обов'язковості рішень, а також не мати достатніх знань щодо механізмів їх виконання. Це може призвести до незаконного ухилення від виконання рішень, порушення прав людини та підриву довіри до судової системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проблеми дослідження правової свідомості та культурного виконання рішень європейського суду з прав людини серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні досліджували такі науковці, як: В. Завгородній, Г. Юровська та інші.

Мета статті. Мета статті полягає в тому, щоб розкрити проблему недостатньої правової свідомості та культури виконання рішень Європейського суду з прав людини серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні.

Виклад основного матеріалу. Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ) є органом, до якого громадяни України можуть звернутися зі скаргами на порушення їх прав та свобод, передбачених Європейською конвенцією про захист прав людини. Рішення ЄСПЛ мають обов'язковий характер для держав-учасниць Конвенції, у тому числі для України.

Однак, наявність рішень ЄСПЛ не гарантує їх автоматичне виконання в Україні. Проблема полягає в тому, що існує недостатня свідомість та культура серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості щодо виконання рішень ЄСПЛ. Це може бути пов'язано зі зневагою до міжнародних стандартів прав людини, недостатнім розумінням важливості дотримання рішень ЄСПЛ або недостатньою кваліфікацією юристів та суддів у цій сфері [5].

Доречно зауважити, що одним зі способів подолання цих проблем є підвищення правової свідомості серед усіх зацікавлених сторін. Державні органи влади, включаючи парламент, уряд та правоохоронні органи, повинні активно працювати над інформуванням про зміст та наслідки рішень ЄСПЛ.

Для підвищення правової свідомості в Україні необхідно проводити освітній процес, спрямований на роз'яснення принципів та цінностей, закріплених у Європейській конвенції про захист прав людини. Це можна здійснювати шляхом організації семінарів, тренінгів та навчальних програм для представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості. Також важливо включити вивчення міжнародного права та стандартів прав людини у програми юридичної освіти.

Варто наголосити, що для забезпечення культури виконання рішень ЄСПЛ в Україні потрібно здійснювати системні заходи. Державні органи влади мають розробляти та впроваджувати механізми, які забезпечуватимуть виконання рішень ЄСПЛ без зайвих затримок. Це може включати створення

спеціальних підрозділів, відповідальних за виконання рішень ЄСПЛ, а також удосконалення процедур внутрішнього виконавчого провадження [7].

Слід додати, що важливо активно залучати громадськість до питань виконання рішень ЄСПЛ. Громадські організації, правозахисні центри та активісти мають виступати на захист прав і свобод громадян і вимагати виконання рішень ЄСПЛ. Це може здійснюватися через моніторинг виконання рішень, публікацію звітів та звернень до відповідних органів влади.

На думку вченого Г. Юровського, що можливими заходами для підвищення культури виконання рішень ЄСПЛ є:

- створення спеціалізованої судової камери або органу, який буде відповідальний за виконання рішень ЄСПЛ в Україні. Це допоможе забезпечити швидкий та ефективний процес виконання рішень та контроль за діями відповідних державних органів;

- законодавчі зміни для усунення перешкод, які можуть стояти на шляху виконання рішень ЄСПЛ. Наприклад, можуть бути введені механізми, що дозволять швидко та ефективно виконувати зобов'язання, випливаючи з рішень ЄСПЛ;

- посилення міжнародної співпраці та обміну досвідом з іншими країнами, які також стикаються з виконанням рішень ЄСПЛ. Це дозволить використовувати найкращі практики та рекомендації для поліпшення системи виконання рішень в Україні;

- сприяння свободі ЗМІ та громадського контролю. Вільне та незалежне ЗМІ може грати важливу роль у своєчасному інформуванні громадськості про рішення ЄСПЛ та наголосити на їх важливості. Громадськість має бути свідомою про свої права та може допомогти забезпечити виконання рішень шляхом моніторингу та вимог до владних структур [9].

Отож, ЄСПЛ мають стати необхідною складовою професійної підготовки юристів та суддів, включаючи їх в освітні програми і проводячи спеціалізовані навчальні курси. Це допоможе забезпечити належне розуміння принципів та процедур ЄСПЛ, а також підвищить ефективність виконання рішень.

Крім того, важливо залучати представників громадськості до обговорення та реалізації рішень ЄСПЛ. Це може бути здійснено шляхом створення платформ для діалогу між державними органами, судами, юристами та представниками громадськості. Громадські організації та активісти повинні мати можливість висловлювати свої погляди та рекомендації щодо виконання рішень ЄСПЛ.

Наголошено, що культура виконання рішень ЄСПЛ має бути побудована на повазі до принципів правової держави, дотриманні рішень суду та визнанні

важливості захисту прав та свобод людини. Виконання рішень ЄСПЛ є необхідною умовою для підтримки відносин України з Європейськими інституціями та підтвердженням зобов'язань України перед міжнародною спільнотою [8].

Доречно зауважити, що усвідомлення та підтримка правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні має велике значення для зміцнення правової системи та захисту прав людини в країні. Це сприятиме побудові справедливого суспільства наповнення, дотриманню законності та забезпеченню захисту прав і свобод громадян. Зміцнення правової свідомості сприятиме покращенню якості роботи судової системи, зниженню кількості порушень прав людини і підвищенню рівня довіри громадян до державних органів та юридичної системи в цілому.

Отож, одним з важливих аспектів розвитку правової свідомості є доступ до інформації про Європейський суд з прав людини та його рішень. Державні органи влади, судді, юристи та громадськість повинні мати можливість ознайомлюватись з рішеннями суду, їх аналізом і інтерпретацією. Це може здійснюватися через організацію семінарів, конференцій, публікацію спеціалізованої літератури, створення електронних ресурсів з відповідною інформацією.

Крім того, важливо забезпечити належний рівень знань щодо змісту та принципів Європейської конвенції про захист прав людини та практики судового захисту прав людини серед представників державних органів влади, суддів, адвокатів та інших юридичних працівників. Це можна досягти шляхом включення відповідного матеріалу до навчальних планів і програм професійної підготовки, організації спеціалізованих курсів та тренінгів [1, с.240].

Варто підкреслити, що громадськість також відіграє важливу роль у підтримці правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ. Активна громадськість, правозахисні організації та незалежні ЗМІ можуть виконувати функцію контролю за виконанням рішень ЄСПЛ. Вони можуть інформувати громадськість про рішення суду, їх важливість і наслідки, а також стежити за процесом виконання рішень і висувати вимоги до відповідних державних органів. Це сприятиме підвищенню громадського тиску на державні органи та стимулюванню їх до виконання рішень ЄСПЛ.

Окрім цього, можна розглядати можливість проведення інформаційних кампаній та освітніх заходів з метою поширення правової свідомості та важливості виконання рішень ЄСПЛ. Ці заходи можуть бути спрямовані на різні цільові групи, включаючи представників державних органів, суддів, юристів, студентів юридичних факультетів та громадськість загалом. Їх метою

буде роз'яснення принципів та цінностей, які закладені в рішеннях ЄСПЛ, і зміцнення розуміння необхідності їх виконання.

Варто додати, що підвищення правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ в Україні вимагає комплексного підходу, що включає законодавчі зміни, професійну підготовку, залучення громадськості та сприяння свободі ЗМІ. Це допоможе побудувати сильну правову систему, що гарантує захист прав та свобод кожного громадянина України [4].

Окремо необхідно відмітити, що важливим аспектом розвитку правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ є ефективна комунікація та співпраця між різними сторонами, зокрема державними органами влади, суддями, юристами та громадськістю. Співпраця між цими суб'єктами є важливою для розуміння процесу виконання рішень ЄСПЛ, вирішення можливих проблем та забезпечення ефективного способу виконання рішень.

Також слід звернути увагу на впровадження механізмів моніторингу та оцінки виконання рішень ЄСПЛ. Це може включати створення спеціальних організацій чи комітетів, які будуть відповідальні за систематичний аналіз і оцінку виконання рішень. Вони зможуть виявляти проблемні питання, розробляти рекомендації щодо поліпшення виконання рішень та забезпечення дієвої комунікації між різними сторонами.

Крім того, важливо забезпечити незалежність судової системи та забезпечити суддям відповідні ресурси і навчання для належного виконання рішень ЄСПЛ. Це може включати навчання суддів щодо міжнародних стандартів прав людини, практики ЄСПЛ та механізмів виконання рішень. Забезпечення незалежності суддів та їх відповідальності перед суспільством є ключовим елементом впровадження культури виконання рішень ЄСПЛ [6].

Варто додати, що важливо враховувати роль міжнародних організацій та партнерів у підтримці правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ в Україні. Міжнародні організації, такі як Рада Європи та Європейська комісія з прав людини, можуть надавати технічну допомогу, консультативну підтримку та експертні оцінки в реалізації рішень ЄСПЛ. Вони можуть проводити моніторинг ситуації з правами людини в країні, оцінювати виконання рішень та надавати рекомендації щодо його поліпшення.

Необхідно підкреслити партнерство з міжнародними організаціями та державами, які мають досвід у виконанні рішень ЄСПЛ, також може бути корисним для обміну кращими практиками та навчання українських представників державних органів, суддів та юристів.

Загалом, для успішного виконання рішень ЄСПЛ в Україні необхідна належна правова свідомість та культура серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості. Це вимагає систематичних

заходів, таких як навчання, інформування, співпраця та моніторинг, які спрямовані на підвищення розуміння та значення рішень ЄСПЛ, а також забезпечення їх ефективного виконання в інтересах захисту прав і свобод людини в Україні.

Крім того, розвиток правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ в Україні може включати наступні аспекти:

- забезпечення ефективного механізму виконання рішень ЄСПЛ. Державні органи повинні вживати необхідних заходів для виконання рішень ЄСПЛ у встановлений термін і забезпечувати компенсацію потерпілим. Необхідно враховувати рішення суду при прийнятті нових законодавчих актів та реформуванні судової системи;

- забезпечення доступу до правосуддя та правового захисту. Це означає забезпечення доступу до суду та надання можливості громадянам подати скаргу до ЄСПЛ у випадках порушення їх прав. Важливо забезпечити інформування громадян про їхні права та процедуру звернення до суду;

- посилення незалежності судової системи. Незалежність суддів від політичних тисків та зовнішнього впливу є ключовим фактором для ефективного виконання рішень ЄСПЛ. Забезпечення адекватної кваліфікації суддів, ефективної системи їх дисциплінарної відповідальності та запобігання корупції в судовій системі є важливими кроками у цьому напрямку;

- залучення громадськості до процесу виконання рішень ЄСПЛ. Інформування громадськості про рішення ЄСПЛ та їх важливість, залучення представників громадськості до діалогу з державними органами та судами щодо виконання рішень може зміцнити культуру виконання рішень ЄСПЛ та сприяти їхньому ефективному впровадженню;

- забезпечення ефективної системи контролю за виконанням рішень ЄСПЛ. Необхідно встановити механізми моніторингу та оцінки виконання рішень, які будуть включати регулярне звітування державних органів про хід виконання рішень, виявлення перешкод та проблем у виконанні та вжиття відповідних заходів для їх подолання;

- професійна підготовка та підвищення кваліфікації представників державних органів, суддів, юристів та інших відповідальних осіб. Розроблення спеціалізованих навчальних програм та тренінгів, що орієнтовані на розуміння принципів та практики ЄСПЛ, а також на розвиток навичок щодо виконання рішень;

- підвищення свідомості громадськості про права людини та значення рішень ЄСПЛ. Інформаційні кампанії, освітні заходи, публікації та інші засоби комунікації можуть бути використані для поширення знань про роль та важливість рішень ЄСПЛ в захисті прав людини;

– сприяння діалогу та обміну досвідом з іншими країнами. Участь у міжнародних форумах, конференціях та семінарах з питань виконання рішень ЄСПЛ дозволить українським представникам ознайомитися з кращими практиками інших країн та набути нових ідей та підходів у цій сфері [6].

Отож, врахування цих аспектів сприятиме подальшому розвитку правової свідомості та культури виконання рішень Європейського суду з прав людини серед представників державних органів влади, суддів, юристів та громадськості в Україні. Такий розвиток буде сприяти зміцненню прав людини, верховенству прав і покращенню дотримання принципів правової держави в Україні. Однак, варто зазначити, що цей процес є складним і потребує постійних зусиль та залучення всіх зацікавлених сторін.

Поряд з розвитком правової свідомості та культури виконання рішень ЄСПЛ, також важливо звернути увагу на превентивні заходи для запобігання порушенням прав людини. Це може включати підвищення освіти та інформованості про права людини, зміцнення правової освіти та навчання з питань прав людини для майбутніх юристів та представників державних органів, а також забезпечення доступу до ефективних механізмів правового захисту.

Отож, необхідно зосередитися на розбудові незалежної та справедливої судової системи, яка здатна незалежно розглядати справи про порушення прав людини та ефективно виконувати рішення ЄСПЛ. Це може включати проведення структурних реформ, покращення процедур призначення та дисципліни суддів, забезпечення фінансової незалежності судової системи та зміцнення механізмів відповідальності за недотримання рішень ЄСПЛ. Успішне виконання рішень ЄСПЛ в Україні є важливим кроком у зміцненні прав людини та будівництві правової держави. Це сприятиме підвищенню довіри до судової системи, покращенню якості правосуддя та захисту прав громадян.

Висновок. Проаналізувавши вищезазначене можна дійти висновку, що розвиток правової свідомості та культури виконання рішень Європейського суду з прав людини є важливим завданням для України. Забезпечення ефективного механізму виконання рішень, доступу до правосуддя, незалежності судової системи та залучення громадськості до процесу виконання рішень - це лише деякі з аспектів, які необхідно врахувати.

Запровадження електронних систем та технологій, зміцнення взаємодії з Європейським судом, підвищення свідомості громадськості та навчання майбутніх юристів – це лише кілька із запропонованих шляхів розвитку. Врахування цих аспектів сприятиме зміцненню прав людини, верховенству права та покращенню дотримання принципів правової держави в Україні.

Отже, цей процес є складним і вимагає постійних зусиль та співпраці всіх зацікавлених сторін. Тільки шляхом спільних зусиль державних органів, судової системи, юристів та громадськості можна досягти значного прогресу у виконанні рішень ЄСПЛ та зміцненні правової культури в країні.

Література:

1. Взаємодія громадянського суспільства, особи і держави: вектор удосконалення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-й річниці Конституції України. Київ 2021 р. С. 240
2. Виконання рішень європейського суду з прав людини в Україні. URL : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/65.pdf>
3. Виконання рішень європейського суду з прав людини. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7591
4. Виконання рішень ЄСПЛ у справах про свободу вираження поглядів URL: <https://www.ppl.org.ua/vikonannya-rishen-yespl-u-spravax-pro-svobodu-virazhennya-poglyadiv.html>
5. Висновок щодо законопроекту про судоустрій та законопроекту про статус суддів в Україні URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/vysnovok-schodo-zakonoproektu-pro-sudoustrij-ta-zakonoproektu-pro-status-suddiv-v-ukrajini/>
6. Завгородній В. А Практика європейського суду з прав людини та її вплив на юридичну діяльність в Україні. Дніпро 2021 р. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/k2/NewF/11/1/d.pdf>
7. Професійно-правова культура юриста. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/JD_book/lectures/kon_5.html
8. Сучасні виклики і загрози правової культури молоді URL : <file:///C:/Users/anna/Downloads/253776%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-583387-1-10-20220314.pdf>
9. Юровська Г. Практика Європейського суду з прав людини в рішеннях органу конституційної юрисдикції Київ, 2020 р. URL: <https://ccu.gov.ua/library/praktyka-yeuropeyskogo-sudu-z-prav-lyudyny-v-rishennyah-organu-konstytuciynoyi-yurysdykciyi>

References:

1. Interaction of civil society, individuals and the state: a vector of improvement: materials of the International scientific and practical conference dedicated to the 25th anniversary of the Constitution of Ukraine. Kyiv 2021, p. 240
2. Implementation of decisions of the European Court of Human Rights in Ukraine. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/65.pdf>
3. Implementation of decisions of the European Court of Human Rights. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7591
4. Implementation of ECtHR decisions in cases on freedom of expression URL: <https://www.ppl.org.ua/vikonannya-rishen-yespl-u-spravax-pro-svobodu-virazhennya-poglyadiv.html>
5. Conclusion on the draft law on the judiciary and the draft law on the status of judges in Ukraine URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/vysnovok-schodo-zakonoproektu-pro-sudoustrij-ta-zakonoproektu-pro-status-suddiv-v-ukrainian/>

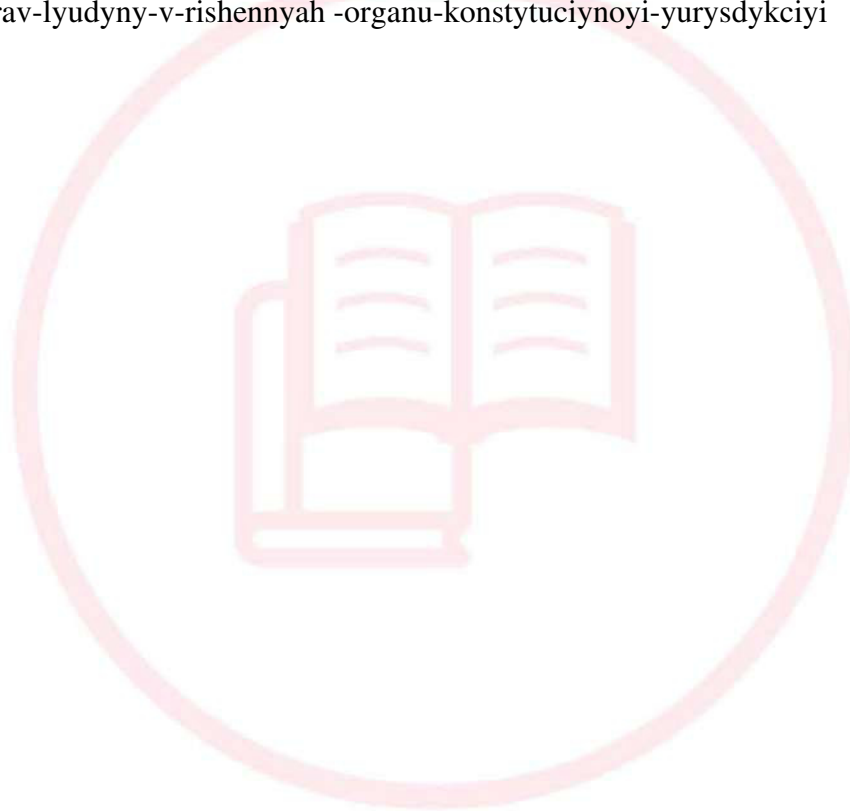

6. Zavorodniy V. A. Practice of the European Court of Human Rights and its impact on legal activity in Ukraine. Dnipro 2021. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/k2/NewF/11/1/d.pdf>

7. Professional and legal culture of a lawyer. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/JD_book/lectures/kon_5.html

8. Modern challenges and threats to the legal culture of youth URL : <file:///C:/Users/annak/Downloads/253776%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-583387-1-10-20220314.pdf>

9. Yurovska G. Practice of the European Court of Human Rights in decisions of the body of constitutional jurisdiction Kyiv, 2020. URL: <https://ccu.gov.ua/library/praktyka-yevropeyskogo-sudu-z-prav-lyudyny-v-rishennyah-organu-konstytuciynoyi-yurysdykciyi>

Журнал

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 5(35) 2023

Підписано до друку 29.05.2023 р. Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

*Видавець: Громадська наукова організація
«Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р.,
Андріївський узвіз, буд. 11, оф 68, м. Київ, 04070.*

Надруковано рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл.,
м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
e-mail: gotoprint@gmail.com